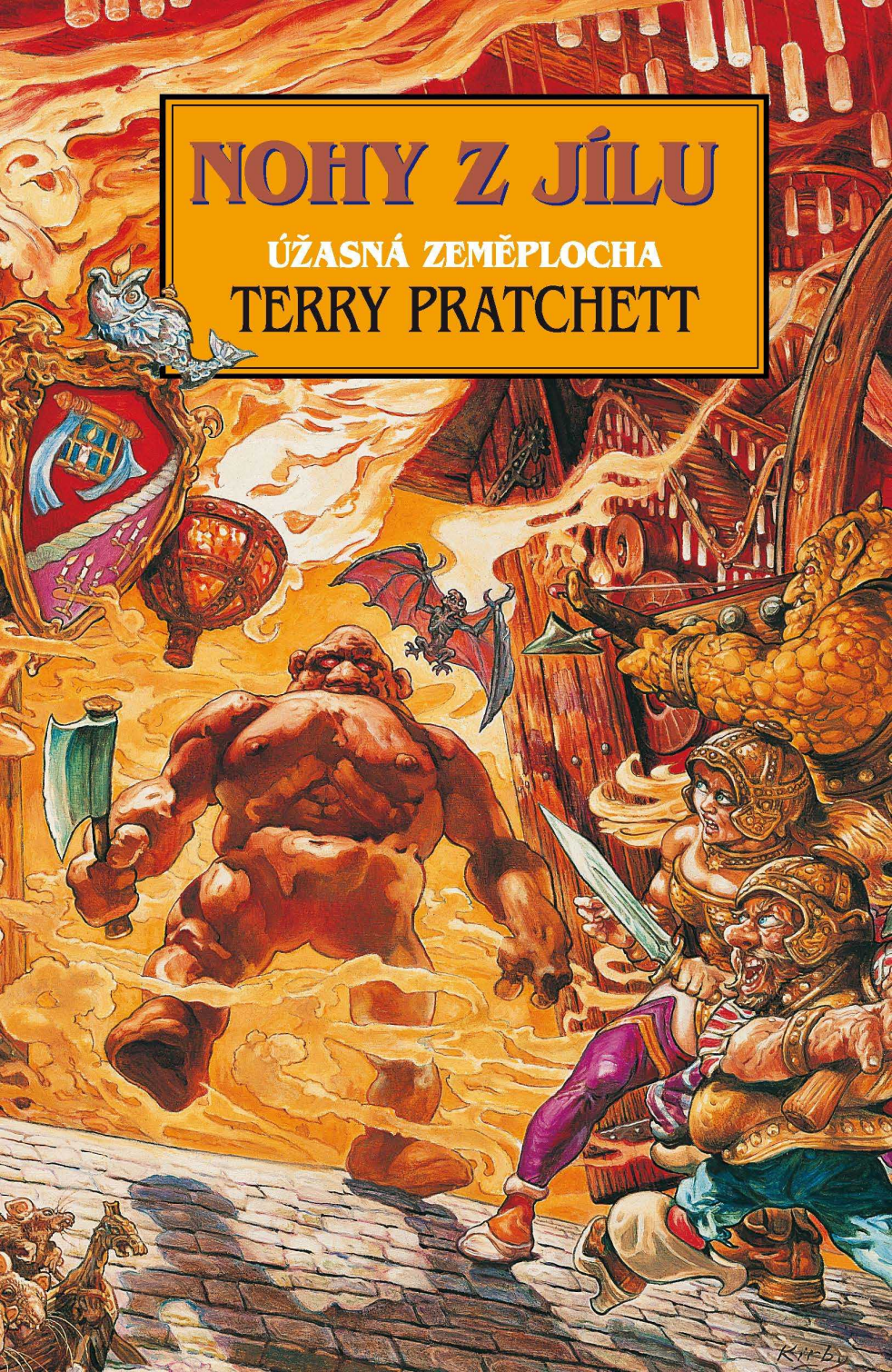

NOHY Z JÍLU

ÚŽASNÁ ZEMĚPLOCHA
TERRY PRATCHETT

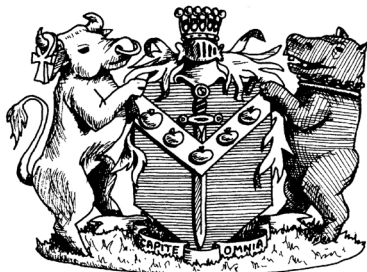

NOHY Z JÍLU

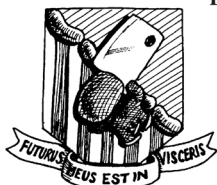
Copyright © 1996 by Terry Pratchett
Translation © 1999 Jan Karel
Cover art copyright © 1996 by Josh Kirby

Všechna práva vyhrazena. Žádnou část této knihy není
dovoleno použít nebo jakýmkoliv způsobem reprodukovat
a šířit bez souhlasu nakladatele.

ISBN 978-80-7197-558-8

Edvard Sv. Jan Nóblhóch,
hrabě z Ankhu

Pan Gerhard Fuseklar,
řezník

Rodina Vetinariů

Cech vrahů

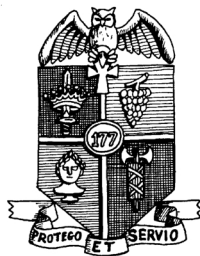
Pan Rudolf Korbílek, pekař

Cech zlodějů

Pan Artur Doručil,
svíčkař

Rodina Elániů
(navěky zrušeno)

Otištěno s laskavým svolením Královské společnosti heroldů a obřadníků,
ulice Rozmazlené kočky, Ankh-Morpork

Byla teplá jarní noc, když na dveře zabušila pěst tak silně, že se závěsy prohnuly dovnitř.

Muž otevřel a vyhlédl na ulici. Od řeky táhla hustá mlha a noční nebe bylo zatažené. Viděl stejně daleko, jako kdyby se pokoušel proniknout pohledem bílý samet.

Později si ale uvědomil, že těsně za okruhem světla, padajícího na ulici z otevřených dveří, byly jakési stíny. Spousta stínů. A všechny ho pozorně sledovaly. Pomyslel si, že to mohly být velmi slabé odrazy světla...

O tvaru toho stínu přímo před ním však nemohlo být sporu. Byl obrovský, tmavočervený a vypadal jako figura muže uplácaná z hlíny dětskýma rukama. Jeho oči plály jako dva uhlíky.

„Co je? Co chcete takhle pozdě v noci?“

Golem mu podal tabulku, na níž bylo napsáno:

SLYŠELJ JSME, ŽE BYSTE SJ PŘÁK GOLEMA.

No jistě, golemové přece neumějí mluvit, že?

„Hahá. *Přál*, to ano. *Mohl dovolit*, to ne. Poptával jsem se, to je pravda, ale ty ceny, za které se dnes prodáváte, jsou pekelné...“

Golem setřel slova z tabulky a napsal:

PRO VÁS STO ZOLARŮ.

„Ty jsi na prodej?“

NE.

Golem ustoupil stranou. Do světla postoupil jiný.

Byl to také golem, to poznal každý. Ale nebyla to ta obvyklá neohrabaná věc vypálená z hlíny, jakou člověk příležitostně

vidí. Tenhle se leskl jako nově vyleštěná socha, dokonale do poslední podrobnosti šatstva. Připomínal mu jeden ze starých obrazů původních králů města – pyšný postoj a majestátní sestřih. Abychom řekli pravdu, měl dokonce na hliněné hlavě malou korunku.

„Sto tolarů?“ protáhl muž podezřívavě. „Co je s ním? Kdo ho prodává?“

NEJŠ NA NĚM NJE ŠPATNĚSO. DOKONALÝ DO POSLEDNÍHO DETAJU. DEVADESÁT TOLARŮ.

„To skoro vypadá, jako kdyby se ho někdo chtěl ve spěchu zbavit...“

GOLEM MUSÍ PRACOVAT. GOLEM MUSÍ MÍT SVĚSO PÁNA.

„No jo, to já vím, ale člověk slyší historky... Zblázní se, pracuje přes čas, trhá normy a tak.“

NEJŠ BLÁZEN. OSMDĚSÁT TOLARŮ.

„Vypadá... docela nově,“ řekl muž a poklepal na lesklý hrudník. „Ale dneska už golemy nikdo nedělá, proto se ty zatracený ceny drží pořád tak vysoko, že na ně chudák malý obchod–“ zarazil se. „Nebo je snad začal někdo znovu vyrábět?“

OSMDĚSÁT TOLARŮ.

„Slyšel jsem, že je kněží zakázali vyrábět už před kolika lety. Člověk by se kvůli tomu mohl dostat do maléru.“

SEDMĚSÁT TOLARŮ.

„Kdo je dělá?“

ŠĚDESÁT TOLARŮ.

„Prodává je Albertsonovi? Nebo firmě Střevlík a Dědek? Už tak je hrozně těžké konkurovat a oni mají peníze, aby je mohli investovat do nového zařízení –“

PAĎESÁT TOLARŮ.

Muž obešel golema. „Člověk by mohl jen sedět a pozorovat, jak se mu podnik bortí pod rukama kvůli daním, co musíte ze všeho zaplatit, teda rozumíte, jak to myslím...“

ČTYŘICET TOLARŮ.

„Víra, to je sice hezká věc, ale co takoví proroci vědí o zisku,

aha? Hmm...“ Obrátil pohled k beztvarému golemovi, napůl ukrytému v mlze a stínech. „Bylo to třicet tolarů, co jsem vás to teď viděl napsat?“

ΑΠΟ.

„Vždycky jsem rád nakupoval za velkoobchodní ceny. Okamžik!“ Vešel dovnitř a vrátil se s hrstí mincí. „Budete je prodávat taky někomu z těch mizerných křupanů?“

ΠΕ.

„Výborně. Řekněte svému šéfovi, že je radost s ním obchodovat. Tak pojd' dovnitř, Šťastný Jakube.“

Bílý golem vešel do továrny. Muž se rozhlédl po ulici sem a tam, zavřel dveře a vydal se za ním.

V temnotě se pohnulo několik ještě temnějších stínů. Ozval se tichý sykot. Pak se obrovské tmavé stíny kolébavým krokem ztratily ve tmě.

Krátce potom, a to za nejbližším rohem, byl překvapen žebřák, který tam seděl a s napřaženou dlaní čekal na almužnu, když najednou zjistil, že je bohatší o celých třicet tolarů*.

Zeměplocha se vznášela na blýskavém horizontu vesmíru, pomalu se otáčela na zádech čtyř obrovských slonů, kteří se uhradovali na krunýři Velké A'Tuin, vesmírné želvy. Světadíly ubíhaly kolem, korunovány různým počasím. Jednotlivá počasní uskupení se pomalu pohybovala proti směru otáčení Zeměplochy jako taneční pár, který se při valčíku otáčí opačně než ostatní tanečníci v sále. Oblohou se pozvolna valily miliardy tun praktického zeměpisu.

* Pozn. autora: *Bohužel se poté opil a byl v tomto stavu unesen přímo z hospody a dopraven na palubu lodi (tedy odborně řečeno zšanghajován), která se vydávala do vzdálených cizích krajů. Tam se pak setkal s množstvím půvabných mladých dam, jež nenosily mnoho oblečení. Nakonec šlápl na tygra, a následkem této nešťastné nehody zemřel. Jak vidíte, o dobrých skutcích se dozví celý svět.*

Lidé se dívají na věci, jako je zeměpis nebo meteorologie, dost skepticky, a to nejen proto, že jednu z nich mají pod nohama a ta druhá je pravidelně promáčí. Nepovažují je za *skutečnou* vědu.* Jenže zeměpis je vlastně jen zpomalená fyzika, do které někdo tu a tam zastrčil strom, a meteorologie je plná vzrušujícího módního chaosu a spletitostí. A léto není jen období. Je to i místo. Léto je stvoření v pohybu a rádo se na zimu stěhuje na jih.

Dokonce i na Zeměploše, s jejím malým sluníčkem, které křížuje nad otáčejícím se světem, se mění roční období. V Ankh-Morporku, největším ze zeměplošských měst, bylo právě prvo-jaro odstrčeno prvolétem, ale tomu už se pomalu na záda mačkal prvopodzim.

Zeměpisně řečeno, ve městě samém nebylo tak docela jednoduché ty rozdíly rozeznat, i když je třeba říci, že v pozdním jaru nabýval povlak na hladině řeky nádhernou smaragdově zelenou barvu. Jarní mlha se pak měnila v mlhu podzimu, která se míchala a splývala s kouřem a páchnoucím dýmem stoupajícím ze čtvrti mágů a alchymistů, dokud zdánlivě neožila svým vlastním dusivým životem.

A čas běžel.

Podzimní mlha se tiskla půlnoční temnotou na okenní tabulky.

Krev stékala čůrkem po stránkách výjimečně vzácné knihy náboženských pojednání, která byla roztržena v půli.

Tak tohle bylo docela zbytečné, pomyslel si otec Tubelík.

Pak se mu vnutila další myšlenka, totiž ta, že ho neměl uhodit. Jenže otec Tubelík nějakou tu ránu nikdy nepovažoval za příliš důležitou. Lidé se uzdravovali, knihy ne. Natáhl roz-

* Pozn. autora: *Abyste rozuměli, rozhodně ne za ten druh vědy, s jejíž pomocí můžete něčemu přidat další tři nohy a pak to vyhodit do povětří.*

třesenou ruku a pokusil se posbírat rozházené stránky, ale pak klesl zpět.

Pokoj se otáčel.

Dveře se prudce otevřely. Na podlaze zaduněly těžké kroky – přesněji vždy jeden krok a pak těžké pošoupnutí.

Krok. Šoup. Krok. Šoup.

Otec Tubelík se pokusil zaostřit. „Ty?“ zachroptěl.

Přikývnutí.

„Seber... ty... knihy.“

Starý kněz pozoroval, jak jsou knihy sbírány a rovnány do úhledných stůžků prsty, které pro takový úkol nejsou právě nejvhodnější.

Nově příchozí vytáhl z trosek na podlaze brk, pečlivě napsal něco na kus papíru, pak papírek sroloval a opatrně ho vsunul otci Tubelíkovi mezi rty.

Umírající kněz se usmál.

„Takhle my nefungujeme,“ zamumlal a papírová trubička se mu ve rtech zamítila jako poslední cigareta. „My... si... děláme... naše... vlastní... sl...“

Klečící postava ho chvíli pozorovala, pak se pomalu naklonila kupředu a s nesmírnou péčí mu zatlačila oči.

Sir Samuel Elánus, vrchní velitel ankh-morporské Městské hlídky, se na sebe zamračil do zrcadla a začal se holit.

Břítva byla mečem svobody. Holení bylo činem vzpoury.

Poslední dobou mu někdo připravoval koupel (denně! – člověk by nevěřil, že něco takového může lidská kůže vydržet!). Někdo mu připravoval šaty (a jaké šaty!). A někdo mu vařil (a jak mu vařil! – Elánus věděl, že přibývá na váze). A někdo mu dokonce čistil boty (a že to byly nějaké boty! – ne ta laciná záležitost s podrážkami z tvrzené lepenky, ale dobře padnoucí boty z pravé lesklé kůže). Byli tady jednoduše lidé, kteří za něj dělali téměř všechno, ale jsou tady jisté věci, které by měl muž vykonávat sám, a jednou z nich je holení.

Věděl, že lady Sibyla s tím mírně nesouhlasí. Její otec se v životě sám neoholil. Měl na to člověka. Elánius protestoval s tím, že strávil příliš mnoho let pochůzkami po nočních ulicích, než aby byl šťastný, když mu bude nějaký cizí člověk mávat břitvou kdekoliv v okolí hrdla. Jenže ten *pravý*, nevyslovený důvod jeho příkrého odmítnutí spočíval v tom, že ze srdce nenáviděl představu světa rozděleného na holené a holící. Nebo na ty, kteří nosí vyleštěné boty, a ty, kteří jim je leští. Pokaždé, když viděl, jak mu Jeefes skládá šaty, potlačoval neodolatelné nutkání kopnout butlera, který pro něj v onom okamžiku představoval urážku lidské důstojnosti, do oblýskaného zadku.

Břítva klidnými tahy ničila noční strniště.

Včera se pořádala jakási oficiální večeře. Už si ani nevzpomínal při jaké příležitosti. Zdálo se mu, že na takových podnicích tráví většinu života. Koketní, rozchichotané ženy a uhýkaní mladíci, kteří stáli ve chvíli, kdy se rozdávaly brady, někde úplně vzadu. A jako obvykle se vrátil z města napůl pohlceného mlhou v ošklivé náladě nespokojen sám se sebou.

Všiml si světla pod kuchyňskými dveřmi, slyšel hovor a smích a vešel dovnitř. Byl tam Jeefes a stařík, který přikládal pod kotlem na teplou vodu, hlavní zahradník a chlapec, jenž leštil lžičky a zapaloval ohně. Hráli karty a na stole stály láhve s pivem.

Přitáhl si židli, prohodil několik žertů a požádal, aby ho vzali do hry. Chovali se... přívětivě. Jistým způsobem. Ale jak hra pokračovala, cítil Elánius, že se kolem něj uzavírá vesmír. Bylo to jako stát se najednou ozubeným kolečkem ve skleněných hodinách. Nikdo se nesmál. Říkali mu „sire“ a neustále si odkašlávali. Všechno bylo... velmi opatrné.

Nakonec zamumlal nějakou omluvu a neohrabaně vyšel z kuchyně. Když byl v polovině chodby, měl dojem, že slyšel poznámku následovanou... no, možná to bylo skutečně jen pousmání. Ale *mohl* to být úšklebek.

Ostrá čepel pomalu sjížděla kolem nosu.

Pch. Ještě před dvěma roky by ho muž jako Jeefes pustil do kuchyně jen s velkým sebezapřením. A jistě by ho přinutil, aby se zul.

Takže takový je teď váš život, veliteli Elánie. Pro hlavouny do panského stavu povýšený policajt a hlavoun pro všechny ostatní.

Zamračil se na svůj odraz v zrcadle.

Začal skutečně ve stoce, to je pravda. A teď si žil! Měl jistá tři teplá jídla denně, dobré boty, v noci teplou postel, a když už je o tom řeč – manželku. Sibyla byla dobrá duše, i když v poslední době měla sklony hovořit o záclonách, ale seržant Tračnick Elánia ujistil, že to se stává většinou manželek, že je to biologická záležitost a úplně přirozená věc.

Elánius měl ovšem raději své staré laciné boty, podrážky měly tak tenké, že v nich uměl číst městské ulice. Došlo to tak daleko, že za dokonale temné noci dokázal jen podle povrchu a velikosti kamenů pod nohama určit, ve které ulici se právě nachází. No, co se dá dělat...

Na Elániově zrcadle na holení bylo něco maličko zvláštního. Bylo mírně vypuklé, takže odráželo větší část místnosti než obyčejné rovné zrcadlo, a navíc poskytovalo velmi dobrý pohled na venkovní hospodářská stavení a zahradu za okny.

Hm. Nad čelem už mi to opravdu řídne. Vlasy na ústupu. Míň vlasů k česání, ale na druhou stranu zase větší kus obličej k mytí...

Ve skle se něco mihlo.

Bleskově se vrhl stranou a přikrčil se.

Zrcadlo se rozletělo na střepe. Zvenčí, směrem od rozbitého okna se ozval zvuk spěšných kroků, pak praskot a výkřik.

Elánius se narovnal. Z misky na holení vytáhl největší střepe a opřel jej o černou střelu, která se z poloviny zarazila do zdi.

V klidu dokončil holení.

Pak zazvonil na zvonek přivolávající osobního sluhu.

Ve dveřích se zjevil Jeefes. „Sire?“

Elánius si opláchl břitvu. „Zavolejte mladšího sluhu, aby posbíral ty střepy, ano? A skočil do sklenářství.“

Butlerovy oči přeletěly k oknu a pak k rozbitému zrcadlu. „Jistě, pane. A účet mám jako obvykle poslat na Cech vrahů, sire?“

„S mými pozdravy. A když už bude ten hoch venku, ať se taky zastaví v tom obchodě v Pátém a sedmém dvoře a donese mi nové zrcadlo na holení. Trpaslíci už tam vědí, jaké mám rád.“

„Jistě, sire. A mám donést prachovku a okamžitě to všechno poklidit, sire? Mám informovat lady Berankinovou, sire?“

„Ne. Ona vždycky říká, že si za to můžu sám, protože jim k tomu svým chováním dodávám odvalu.“

„Výborně, sire,“ přikývl Jeefes.

A zmizel.

Sam Elánius si pečlivě otřel obličej a sešel do ranního pokoje, kde otevřel skříň a vytáhl z ní nový samostříl, jež mu darovala Sibyla jako svatební dar. Sam byl zvyklý na staré erární kuše, které mívaly nechvalně známý zvyk vystřelit vám přímo do obličej, a to přesně ve chvíli, kdy jste se ocitli v úzkých. Jenže tohle byl Burleigh a Silnoruka, samostříl vyrobený na zakázku, a abychom pravdu řekli, dokonce na míru, s olejem napuštěnou ořechovou pažbou. Říkalo se, že neexistuje lepší.

Vybral si tenký doutník a vyšel do zahrady.

V dračinci panoval zvýšený ruch. Elánius vešel dovnitř a pečlivě za sebou zavřel. Kuši opřel o dveře.

Jekot a kvákové zvuky zesílily. Nad silnými stěnami kotců tu a tam vytryskly záblesky namodralých plamenů.

Elánius se naklonil k nejbližšímu stání. Zvedl čerstvě vylíhlé dráče, kterému se mezi chovateli říkalo sedák, a podrbal ho pod bradou. Když rozjařeně vypustilo modrozlutý plamen, připálil si o něj doutník a chvíli vychutnával kouř.

Vypustil kroužek dýmu směrem k postavě visící pod stropem. „Dobré ráno.“

Postava sebou zoufale zazmítala. Díky obdivuhodnému ovlá-

dání svalů celého těla se vetřelci podařilo v pádu zachytit se jednou nohou v koleně stropního trámu, ale vytáhnout se nahoru už nedokázal. Na to, aby seskočil, nebylo ani pomyslení. Přímo pod ním se shromáždilo malé hejno drácat, která dychtivě poskakovala nahoru a dolů a vzrušeně vypouštěla plameny.

„Ehm... dobré ráno,“ odpověděla visící postava.

„No, udělalo se nám opravdu pěkně,“ pokračoval Elánus a zvedl kbelík uhlí. „I když se obávám, že by se nám později mohla vrátit mlha.“

Vzal malou hrudku uhlí a hodil ji dráčkům. Poprali se o ni.

Elánus si ze kbelíku vybral další kousek. Mladý dráček, který vybojoval první kousek uhlí, měl teď zřetelně delší a výhřevnější plamen.

„Předpokládám,“ ozval se po chvílce mladík, „že bych neměl počítat s tím, že mě sundáte?“

Další dráček zhltnul kus uhlí a s řfhnutím vypustil ohnivou kouli. Mladík se zoufale rozkýval, aby se jí vyhnul.

„Hádej,“ odpověděl Elánus.

„Když tak o tom přemýšlím, bylo ode mě hloupé zvolit si střechu,“ pokračoval vrah.

„Už to tak vypadá,“ přikývl Elánus. Minulý týden strávil několik hodin tím, že nařezával trámy a opatrně vyvažoval tašky.

„Měl jsem seskočit ze zdi a použít jako kryt křoví.“

„Asi ano,“ odpověděl klidně Elánus. V křoví nastražil past na medvědy.

Vzal do ruky několik hrudek uhlí. „Předpokládám, že byste mi neřekl, kdo si vás najal?“

„Obávám se, že to nemohu, sire. Znáte pravidla.“

Elánus smrtelně vážně přisvědčil. „Minulý týden jsme měli u Patricije syna lady Žralounové,“ uvažoval nahlas. „Poslyšte, tak *to* je skutečně mládenec, který by se potřeboval naučit, že ‚ne‘ neznamená ‚ano, prosím‘.“

„To je možné, sire.“

„A pak tady byla ta záležitost s hochem lorda Rzezace. Nemůžete střílet sloužící proto, že vám postavili boty ke dveřím obráceně, chápete? Nadělá se při tom hodně nepořádku. Bude se muset naučit rozlišovat pravou nohu od levé jako my všichni. A taky právo od bezpráví.“

„Já vás poslouchám, sire.“

„Jak se zdá, tak jsme se dostali do slepé uličky,“ řekl Elánius.

„Zřejmě ano.“

Elánius zamířil dalším kusem uhlí na malého bronzovozele-
ného dráčka, který ho šikovně chytil ve vzduchu. Teplota se
citelně zvyšovala.

„Jedné věci ale nerozumím,“ řekl zamyšleně. „Proč to vy,
hoši, pořád zkoušíte jenom tady nebo v kanceláři. Tím myslím,
že hodně času trávím ve městě, ne? Mohli byste mě zabít na
ulici, co říkáte?“

„Cože? Jako nějaký obyčejný mordýř, sire?“

Elánius přikývl. Bylo to temné a pokřivené, ale Cech vrahů
měl čest jistého druhu. „Na kolik mě ocenili?“

„Dvacet tisíc, sire.“

„Mělo to být víc,“ zabručel Elánius.

„Souhlasím.“ Jestli se mladý vrah dostane zpět do cechu,
bude to víc, pomyslel si Elánius. Vrahové si své životy cenili
vysoko.

„Tak se na to podívejme,“ řekl Elánius a prohlédl si konec
svého doutníku. „Cech si bere padesát procent. Takže zbývá
deset tisíc tolarů.“

Jak se zdálo, vrah jeho slova chvilku zvažoval, pak sáhl do
opasku a neohrabaně hodil směrem k Elániovi objemný váček.
Elánius ho zachytil.

Pak zvedl svůj samostříl. „Tak bych odhadl,“ řekl, „že kdyby
teď někdo muže ve tvém postavení pustil, mohl by se propušt-
ěný dostat ke dveřím a vyváznout jen se středními popálenina-
mi. Pokud by byl rychlý. Jak rychlý jsi ty?“

Žádná odpověď.

„A taky, což je samozřejmé, by musel být v zoufalé situaci,“ pokračoval Elánius, který při řeči položil těžkou kuši na stůl, kde se připravovalo krmivo, a upevnil ji tam. Pak vytáhl z kapsy kousek provázku. Ten jedním koncem přivázal ke skobě ve stěně a druhý k těživě kuše. Pak opatrně ustoupil na stranu a stiskl spoušť.

Tětiva se pohnula jen o kousek.

Zdálo se, že vrah, který Elánia pozoroval z visu vzůru nohama, přestal dýchat.

Elánius několikrát zatáhl z doutníku, až se doutnajícím koncem změnil v pekelně žhnoucí oko. Pak vytáhl doutník z úst a opřel ho o napjatý provaz tak, že stačilo, aby odhořelo několik milimetrů, a provaz začne doutnat.

„Dveře nechám otevřené,“ řekl. „Vždycky jsem se choval logicky. Budu se zájmem sledovat tvou kariéru.“

Hodil drakům zbytek uhlí a vyšel z dračince.

Zdálo se, že to bude další ankh-morporský den bohatý událostmi, a to teprve začal.

Když Elánius docházel k domu, zaslechl zadrnčení, krátké „svišš“, cvaknutí a zvuky něкого, kdo velmi rychle utíká do zahrady.

Jeefes na něj čekal s připraveným kabátem. „Nezapomeňte, prosím, že máte v jedenáct schůzku s jeho lordstvem, sire Samueli.“

„Ano, ano,“ přikyvoval Elánius.

„A máte taky v deset hodin navštívit společnost heroldů. Lady na tomto bodu velmi trvala, sire. Její slova zněla, cituji: ‚řekněte mu, ať ho ani nenapadne znovu se z toho vykrotit‘, sire.“

„No tak dobrá.“

„A lady ještě říkala, abyste se pokusil nikoho nerozzlobit.“

„Vyřídíte jí, že se budu snažit.“

„A vaše nosítka čekají před domem, sire.“

Elánius si povzdechl. „Děkuju vám. V ozdobném jezírku v za-

hradě je muž. Vytáhněte ho a dejte mu šálek čaje. Myslím, že je to slibný mládenec.“

„Jistě, sire.“

Nosítka. Aha, no jistě, nosítka. Dostal je jako svatební dar od Patricije. Lord Vetinari věděl, jak Elánius miluje procházky ulicemi města, a bylo pro něj velmi typické, že Elánia obdaroval něčím, co mu ono potěšení znemožňovalo.

Nosítka čekala venku. Oba nosiči se v očekávání narovnali. Sir Samuel Elánius, vrchní velitel ankh-morporské Městské hlídky, se znovu vzbouřil. Pravděpodobně by *měl* používat tu ztracenou věc, ale...

Podíval se na předního nosiče a palcem mu ukázal na dvířka do ozdobné budky. „Nastup si,“ přikázal.

„Ale, sire –“

„Je překrásné ráno,“ řekl Elánius a shodil ze sebe plášť, „dnes se odnesu sám.“

Nejdražší mami & tati...

Kapitán Karotka z Městské hlídky měl volný den. Takový den měl svůj řád. Nejdříve si dal snídani v některé příhodné kavárně. Pak napsal dopis domů. Dopisy domů mu často dělaly jisté potíže. Dopisy, které dostával od rodičů, byly vždycky velmi zajímavé, plné hornických statistik a vzrušujících novinek o nových šachtách a slibných rudných žilách. A jediné, o čem mohl psát on, byly nějaké ty vraždy a podobně.

Na chvíli se zahryzl do konce tužky.

Nuže, byl to zase zajímavý týden (psal). Honím se jako moucha masařka, to mi věřte! Otevíráme právě novou strážnici na ulici Vepřových drobů, což se nám hodí, protože je to jen kousek na Stínov, takže teď už máme čtyři! Počítám tu u Dorčinych sester a v Dlouhé hradební a já jsem v Hlídce jediný kapitán, takže mám pořád službu. Občas postrádám

to kamarádké posezení ze starých časů, kdy jsme to byli jenom Noby, seržant Tračník a já, ale máme přeci jen tohleto století Ovocného netopýra. Seržant Tračník chce jít koncem měsíce na penzi, říká, že po něm paní Tračníková chce, aby už konečně dal jednou pokoj a natáhnul bačkory, co mu dala vloni na Svátek prasečí hlídky. Prý se přestěhují na venkov a koupí si farmu, kde budou blíž přírodě, a já jsem si jistý, že mu taky přejete všechno nejlepší. Můj přítel Noby je pořád Noby, akorát je mnohem víc nobyovatější.

Karotka nepřítomně vzal z talíře se zbytky snídaně polovinu skopové kotlety a ruku s ní vsunul pod stůl. Ozvalo se „*chňap*“.

No, abych se vrátil zpátky k práci, určitě už jsem vám psal o Speciálech z ulice Kotevního řetězu, a i když se pořád pohybují spíš kolem Pseudopolského dvora, lidem se nelíbí, když spolupracovníci Hlídky nenosí uniformy, ale velitel Elánius říká, že ti podstrání kriminálníci taky nenosí uniformy, takže můžou jít všichni ke všem čertům.

Karotka přestal na okamžik psát. Přestože byl v Ankh-Morporku už skoro dva roky, pořád ještě nevěděl, jak se píše slovo „posraní“.

Velitel Elánius tvrdí, že potřebujeme tajné policisty, protože máme tajné zločiny...

Karotka znovu přestal psát. Miloval svou uniformu. Žádné jiné oblečení neměl. Představa policajta v *přestrojení* pro něj byla... nepředstavitelná. Bylo to pro něj něco jako ti piráti, kteří vyplouvali pod cizím praporem. Jako špioni. Nicméně po chvíli ukázněně pokračoval.

... a velitel Elánius jistě ví, o čem mluví, to jsem si jistý. Říká, že už to není ta starodávná policajtská práce, kdy jsme chytali ty ubožáky, co neměli dost rozumu ani na to, aby utekli! No, každopádně to pro Hlídku znamená víc práce a nové tváře.

Zatímco čekal, až ho napadne nějaká další vhodná věta, vzal ze svého talíře párek a ruku spustil pod stůl.

Ozvalo se další „chňap“.

Přiběhl číšník.

„Přidáte si ještě, pane Karotko? Na podnik.“ Každá restaurace a jídelna v Ankh-Morporku Karotkovi nabízela jídlo zdarma v nezvratné a šťastné jistotě, že vždycky bude trvat na zaplacení.

„Ne, ale musím říct, že to bylo opravdu výborné. Takže okamžik... tady je dvacet pencí a drobné si nechte,“ odpověděl Karotka.

„A jak se má vaše slečna? Dnes jsem ji ani nezahlédl!“

„Angua? No, víte, ona... jistě je někde nablízku a v pohotovosti, však ji znáte. Ale buďte klidný, vyřídím jí, že jste se po ní ptal, spolehněte se.“

Trpaslík se šťastným úsměvem přikývl a odpěchal.

Karotka napsal několik dalších řádků, vypocených z povinnosti, a pak řekl velmi tiše: „Stojí ten koňský potah stále ještě před Ocelkûrkovou pekárnou?“

Zpod stolu se ozvalo slaboučké zakňučení.

„Vážně? To je zvláštní. Všechny rozvážky skončily už před hodinou a mouku a šterk dovezou až odpoledne. A kočí tam taky pořád sedí?“

Tiché zašteknutí.

„A navíc to zvíře vypadá moc dobře na obyčejného tažného koně. A víš, jak to chodí, normální kočí by mu už dávno navlékl na čenich pytel se žrádlem. A je poslední čtvrtek v měsíci. To znamená, že u Ocelkûrky mají výplatu.“ Karotka odložil tužku a zamával rukou, aby zachytil číšníkův pohled.

„Trochu kávy z mletých pražených žaludů, pane Nebozezi. Abych si ji mohl vzít s sebou.“

Pan Pohopka, správce Muzea trpasličího chleba v Kolotoční ulici, byl poněkud rozrušen. Kromě jiných vážných věcí, které ho rozrušily, byl také právě zavražděn. Jenže zatím byl rozhodnut brát to jen jako nepříjemnou, nicméně nepodstatnou skutečnost.

Byl ubit krajícem chleba. To je něco, co by se nemohlo stát ani v té nejhorší lidské pekárně, ale trpasličí chleba má úžasné vlastnosti, které mu propůjčují charakter útočné zbraně. Trpasličí považují pečení svého chleba za součást válečného umění. Když pak vyrábějí kamenné koláče, většinou to tak neberou.

„Podívejte se tady na ten zub,“ stěžoval si Pohopka. „Úplně zničil kůrku!“

A TAKY VAŠI LEBKU, řekl Smrť.

„No, to taky,“ řekl Pohopka hlasem člověka, který si cení vlastní lebku na deset penny, ale velmi dobře si uvědomuje nenahraditelnou hodnotu výstavního vzorku trpasličího chleba. „Ale co by bylo špatného na nějakém zabijáku? Nebo proč si nevzal kladivo? Sám jsem mu mohl nějaké půjčit, kdyby si byl řekl.“

Smrť, který měl od přírody osobnost až vtíravě pečlivou, si uvědomil, že se ocitl v přítomnosti mistra. Bývalý, lépe řečeno teď už zesnulý pan Pohopka měl kvíkový hlas a brýle zavěšené na kusu černé pásky – jeho duch teď měl na očích jejich přesnou kopii – a takové věci bývaly vždycky znaky člověka, který leští nábytek i zespona a kancelářské sponky třídí podle velikosti.

„Je to skutečně velmi špatné,“ pokračoval pan Pohopka. „A velmi nevděčné, po veškeré té pomoci, kterou jsem jim poskytl s pecí. Myslím, že bych si měl vážně stěžovat.“

PANE POHOPKO, UVĚDOMUJETE SI PLNĚ, ŽE JSTE MRTEV?

„Mrtev?“ zatrylkoval správce. „Ale ne. Já přece nemohu být

mrtev. Ne v téhle chvíli. To je prostě naprosto nemožné. Vždyť jsem ještě ani nedokončil katalogizaci bojových vdolků!“

NICMÉNĚ PŘESTO JE TOMU TAK.

„Ne, ne. Promiňte, ale takhle by to nešlo. Budete muset počkat. Teď nemám čas zdržovat se takovými nesmysly.“

Smrť byl v rozpacích. Po počátečním zmatku pocítila většina lidí jistou úlevu nad tím, že už to mají za sebou. Z ramen jim spadla podvědomá tíha. Zbavili se střevíce, který je tlačil. To nejhorší už se stalo a oni mohli, obrazně řečeno, bezstarostně pokračovat. Jen málokdo bral smrt jako jednoduchou nepřijemnost, která zmizí, pokud si budete dost nahlas stěžovat.

Ruka pana Pohopky prošla deskou stolu. „Co to?“

VIDÍTE?

„No to je neslýchané! To jste si nemohl vybrat nějaký vhodnější okamžik?“

JEN NA ZÁKLADĚ KONZULTACE S VAŠÍM VRAHEM.

„Tam se mi zdá, že je to pěkně mizerně zorganizováno. Chci si stěžovat! Koneckonců platím poctivě daně.“

JÁ JSEM SMRT, NE DANĚ. SE MNOU SE SETKÁTE JEN JEDNOU.

Stín pana Pohopky začínal pomalu blednout. „No, jde o to, že já se vždycky pokoušel nějak rozumně si všechno naplánovat dopředu...“

JÁ SI MYSLÍM, ŽE NEJLEPŠÍ JE BRÁT ŽIVOT TAK, JAK JDE.

„To je velmi nezodpovědné...“

V MÉM PŘÍPADĚ TO VŽDYCKY FUNGOVALO.

Nosítka zastavila před Pseudopolským dvorem. Elánius nechal nosiče, aby je zaparkovali, a zatím si oblékl kabát.

Bývaly doby, a zdálo se to být včera, kdy byla strážnice téměř opuštěná. Byl tam starý seržant Tračník klimbající v křesle a prádlo desátníka Nóblhócha, které viselo na šňůře před krbem. A pak se to najednou všechno změnilo...

Seržant Tračník na něj čekal s poznámkovým blokem. „Mám

tady hlášení z ostatních strážnic, sire,“ řekl a snažil se udržet s Elániem krok.

„Něco zvláštního?“

„Je tady případ jakési podivné vraždy, pane. V jedné z těch starých budov na Nedomyšleném mostě. Nějaký starý kněz. Moc o tom nevím. Hlídka jen vzkázala, že bychom se na to měli podívat.“

„Kdo ho našel?“

„Strážník Postihnout, sire.“

„Ach, bohové.“

„No právě, sire.“

„Pokusím se tam dnes dopoledne podívat. Něco jiného?“

„Desátník Nóblohoch je nemocný, sire.“

„To vím dávno.“

„Já tím myslel, že *není ve službě*, protože je nemocen.“

„Tentokrát nejel na pohřeb své babičky?“

„Ne, sire.“

„Kolik už mu jich, mimochodem, zemřelo letos?“

„Sedm, sire.“

„To je ale zvláštní rodina, tihle Nóblohochové.“

„To jo, sire.“

„Frede, nemusíš mi pořád říkat ‚sire‘.“

„Máme společnost, sire,“ upozornil ho seržant a hodil očima významně k lavici v hlavní kanceláři. „Přišel se přihlásit na to místo alchymisty.“

Na Elánia se nervózně usmál trpaslík.

„Dobrá,“ přikývl Elánius. „Promluvím si s ním ve své kanceláři.“ Sáhl do kapsy a vytáhl z ní kožený váček, který dostal od vraha. „Ulož to do fondu pro vdovy a sirotky, ano?“

„Skvělá práce, sire. Ještě pár takových pokusů, a budeme si moci dovolit nějakou tu vdovu navíc.“

Seržant Tračník se vrátil k svému stolu, kradmo pootevřel zásuvku a vytáhl knihu, kterou právě četl. Jmenovala se *Zvířecí manželství*. Ten titul mu zprvu dělал jisté starosti – člověk slyší

různé historky o podivných lidech žijících na venkově –, ale jak se ukázalo, byla to jen kniha o tom, jak se mají krávy, prasata a ovce chovat a rozmnožovat.

Teď přemýšlel, kde vzít knihu, ze které by se ta zvířata naučila číst.

Zatím nahoře Elánius opatrně otevřel dveře do své kanceláře. Cech vrahů se držel pravidel. To se těm mizerům muselo přiznat. Zasáhnout náhodou někoho jiného než zadaný cíl znamenalo mnoho nepříjemných důsledků. Mimo jiné také nedostat zapláceno. To znamenalo, že pasti v jeho kanceláři byly vyloučeny, protože tam denně procházelo mnoho lidí. I tak se ale vyplatilo být opatrný. Elánius byl dobrý v tom, dělat si onen druh *bohatých* nepřátel, kteří si mohli dovolit zaměstnat vraha. Těm všem stačilo mít štěstí jednou, ale Elánius ho potřeboval neustále.

Protáhl se do místnosti a vyhlédl z okna. Rád pracoval při otevřeném okně, i když bylo poměrně chladno. Rád naslouchal zvukům města. Kdokoliv, kdo by se však k oknu pokusil vyšplhat, by narazil na všechny záludnosti, volnými taškami počínaje přes křehké opěry pro ruce a nohy, které se při dotyku rozpadaly, až ke zrádným okapovým žlabům, jaké jen Elániova fantazie dokázala vymyslet. A dole dal Elánius namontovat zábradlí posetá ostrými hroty. Ta zábradlí byla pěkná a ozdobná, ale především a ze všeho nejvíc špičatá.

Zatím Elánius vyhrával.

Ozvalo se nesmělé zaklepání na dveře.

Pocházelo od kloubů trpasličího uchazeče. Elánius ho vpustil do kanceláře, zavřel dveře a usedl za svůj stůl.

„Tak,“ řekl. „Takže vy jste alchymista. Ruce požrané kyselinou a žádné obočí.“

„To je pravda, sire.“

„Je dost neobvyklé najít trpaslíka s takovou profesí. Měl jsem dojem, že vy, lidičky, spíš dřete ve slévárně svého strýčka, nebo tak něco.“

Vy lidičky, tedy trpaslík, přikývl. „Jenže já neumím zacházet s kovy,“ odpověděl.

„Trpaslík, který neumí zacházet s kovem? To musí být něco naprosto unikátního.“

„Velmi zřidkavá věc, sire. Ale v alchymii mi to docela šlo.“

„Člen cechu?“

„Už ne, pane.“

„Ale? A jak jste z cechu odešel?“

„Střechou, sire. Ale už vím naprosto jistě, kde došlo k chybě.“

Elánius se pohodlně opřel v křesle. „Alchymisté často vyhazují věci do vzduchu. Neslyšel jsem, že by za to někoho vyloučili.“

„To proto, že ještě nikdo z nich nevyhodil do vzduchu Cechovní radu, sire.“

„Cože, celou?“

„No, z větší části, sire. Přesněji řečeno, všechny snáze oddělitelné kousky.“

Elánius zjistil, že zcela automaticky otvírá spodní zásuvku stolu. Znovu ji zavřel a zašustil papíry na stole*. „Jak se jmenuješ, mládenče?“

Trpaslík polkl. Tohle byla očividně ta chvíle, které se obával.

„Řiřka, sire.“

Elánius ani nezvedl oči.

„Aha, ano. Tady se to vlastně píše. To znamená, že jsi z oblasti Überwaldu, že?“

„No... ano, sire,“ přikývl mírně překvapený Řiřka. Lidé většinou nerozlišují mezi trpasličími klany.

„Z té oblasti pochází i naše policistka Angua,“ vysvětloval Elánius. „A teď... tady se píše, že tvoje křestní jméno je...“

* Pozn. překl.: *Pokud někdo z vás Elánia nezná natolik, aby si uvědomil, proč to udělal, pomohu mu. Viděli jste někdy ty staré psací stoly z úřadů první republiky? Jejich spodní zásuvka byla mnohem vyšší než ostatní. Tak vysoká, že se do ní vešla stojící láhev.*

aha, tady... Já ty Fredovy klikyháky nedokážu přečíst... é...“

Nedalo se nic dělat. „Pleškot, sire,“ řekl Pleškot Řiřka.

„Tak Pleškot, ano? Je dobře, že se stará tradiční jména v rodinách udržují, Pleškote Řiřko. Opravdu dobře.“

Řiřka ho pozorně sledoval. Po Elániově tváři nepřeběhl ani ten nejmenší náznak smíchu nebo pobavení.

„Ano, sire, jmenuju se Pleškot Řiřka,“ přikývl. Ale Elánius pořád ještě nehnul ani brvou. „Můj otec byl Vrtil. Vrtil Řiřka,“ dodával trpaslík jako někdo, kdo jazykem strká do zkaženého zubu, aby zjistil, jestli to bude bolet.

„Skutečně?“

„A... *jeho* otec byl Pšouk Řiřka.“

Ani jediný záchvěv veselí, žádná stopa po úsměšku, sebevzdálenější stín jediného úsměvu. Elánius odsunul papíry stranou. „No, my si tady vyděláváme na živobytí, Řiřko.“

„Rozumím, pane.“

„My tady věci do povětří nevyhazujeme, Řiřko.“

„Jistěže ne, sire. Já taky nevyhazuju do vzduchu *všechmo*. Některé věci prostě zmizí.“

Elánius zabubnoval prsty o stůl. „Víš něco o mrtvých tělech?“

„Ale oni byli jen poněkud otřeseni, sire.“

Elánius si povzdechl. „Poslyš. Já vím, jak být policajtem. Při tom se musí hlavně hodně chodit a mluvit. Ale je tady hodně věcí, které neznám. Přijdeme na místo činu a tam je na podlaze nějaký šedý prášek. Co je to? *Já* to nevím. Ale vy, lidičky, víte, jak smíchat věci v miskách a zjistit to. A teď tam najdeme mrtvolu, která na sobě nemá známky násilí. Otrávil ho někdo? Jak se zdá, potřebujeme někoho, kdo by věděl, jakou barvu by měla mít zdravá játra. Chci tady mít někoho, kdo se podívá do popelníku a řekne mi, jaké kouřím doutníky.“

„Dusobeylovy tenké panatelly,“ řekl Řiřka automaticky.

„Dobří bohové!“

„Nechal jste na stole ležet krabičku, sire.“

Elánius se podíval na stůl. „Dobrá,“ přikývl. „Občas je odpověď jednoduchá. Ale častěji není. Občas dokonce ani nevím, jestli klademe tu správnou otázku.“

Vstal. „Nemůžu říct, že bych trpaslíky nějak zvlášť miloval, Řiřko, ale právě tak nemiluju ani trolly, ani lidi, takže předpokládám, že je to v pořádku. No dobrá, jsi jediný kandidát, takže třicet tolarů měsíčně, pět tolarů na ubytování mimo strážnici, předpokládám, že budeš koukat na práci, a ne na hodiny, protože u policajtů existuje jedno mytické zvíře, které ti ukradne každou volnou chvilku a nazývá se ‚přesčas‘, jenže nikdo nikdy neviděl jeho stopy. Jo, taky když tě některý trollí důstojník nazve šterkožroutem, bude propuštěn, když ty jim budeš říkat balvani, budeš propuštěn *ty*, my jsme tady totiž taková jediná velká rodina, a jestli jsi doma zažil nějakou z velkých rodinných rozprav, ujišťuji tě, Řiřko, že se to tomu tady opravdu podobá, pracujeme jako tým a musím říct, že to zatím docela funguje, i když to zvládáme za pohybu, ale v polovině případů nevíme, co to právo vlastně je, takže to občas bývá opravdu velmi zajímavé. Musím tě upozornit, že technicky jsi zařazen jako desátník, ale bůh tě chraň vydávat nějaké rozkazy skutečným policistům, zkušební doba je jeden měsíc, dostaneš nějaký výcvik, jen co na to zbude chvíle času, a teď se sežeň nějaký ikonograf a sejdeme se u Nedomyšleného mostu za... sakra... řekněme raději za hodinu. Musím se ještě zajít podívat na ten zatracený erb. No, na druhou stranu, mrtvá těla už mrtvější nebudou. Seržante Navážko?“

Ozval se pravidelný skřípot, po chodbě venku se přisunulo něco neobyčejně těžkého a ve dveřích, které se otevřely, stál troll.

„Ano, sire?“

„Tohle je desátník Řiřka. Desátník Pleškot Řiřka, jehož otec se jmenoval Vrtil Řiřka. Dejte mu odznak, vezměte ho do přísahy a ukažte mu co a jak. Takže dobrá. Ano, desátníku?“

„Budu se snažit dělat uniformě čest, veliteli,“ řekl Řiřka.

„Výborně,“ přikývl Elánius stroze. „Jen tak mimochodem, seržante, dostal jsem hlášení, že včera večer nějaký troll v uniformě přibil jednoho z Chrysoprasových pohůnků za uši na zeď. Nevíte o tom nic?“

Troll sražil obrovské čelo. „A mluví se v té zprávě taky o tom, že ten trollí lump prodával Nářez trollím dětem?“

„Nic takového. Tvrdí se tam, že byl na cestě ke své drahé staré matičce, které chtěl předčítat duchovní literaturu.“

„A říkal Skořepina, že viděl odznak toho trolla, který ho napadl?“

„To ne, ale tvrdí, že mu ten troll vyhrožoval tím, že mu svůj odznak vrazí tam, kam slunce nesvítí,“ odpověděl Elánius.

Navážka vážně přikývl. „No, to by ten dotyčný musel ujít velký kus cesty jenom proto, aby zničil poctivý odznak,“ řekl.

„Mimochodem, byl to od vás šťastný tip, když jste odhadl, že to byl Skořepina.“

„Bylo to jako záblesk z čistého nebe, sire,“ odpověděl Navážka. „Pomyslel jsem si: který sviňák, co prodává Nářez trollím dětem, by si zasloužil přitlouct za uši na zeď, sire... a bingo! Ta myšlenka se mi v hlavě vylíhla úplně sama od sebe.“

„Přesně to jsem si myslel.“

Pleškot Řiřka se díval z jedné klidné tváře na druhou. Oči členů Hlídky ani na okamžik neopustily tvář toho druhého, ale slova zněla poněkud nezúčastněně, jako kdyby oba četli nějaký neviditelný scénář.

Pak Navážka pomalu zavrtěl hlavou. „Musel to být někdo, kdo se za člena Hlídky jenom vydával, sire. Sehnat helmice podobné těm našim je dost jednoduché. Ani jeden z mých trollů by něco takového neudělal. To by byla policejní brutalita, sire.“

„To rád slyším. Jen pro dobro věci, chápete, bych byl rád, abyste prohlédl trollí skříňky. Tímhle případem se zabývá Sili-konova liga proti pomluvám.“

„Jistě, sire. A jestli zjistím, že to byl některý z mých trollů,

padnu na něj jako tuna těch hranatých věcí, ze kterých si lidé stavějí domy, sire.“

„Dobrá. Takže vzhůru, Pleškote Řiřka. Navážka na vás dohlédne.“

Řiřka zaváhal. Tohle bylo naprosto neúnosné. Ten člověk se nezmínil ani o sekerách, ani o zlatě. Neřekl dokonce ani něco jako třeba „v Hlídce můžete vyrůst vysoko“. Řiřka se cítil vyveden z míry.

„Ehm... řekl jsem vám své jméno, že, sire?“

„Ano. Mám to tady napsané,“ přikývl Elánius. „Pleškot Řiřka. Správně?“

„Ehm... ano, správně. To je v pořádku. Děkuji vám, pane.“

Elánius se díval, jak dvojice mizí v chodbě. Pak pečlivě zavřel dveře a přetáhl si přes hlavu plášť, aby nikdo neslyšel, jak se směje.

„Pleškot Řiřka!“

Pleškot běžel za trollem jménem Navážka. Strážnice se začínila plnit. Bylo jasné, že Hlídka se zabývá mnoha různými věcmi a že při mnoha z nich je třeba křičet.

Dva uniformovaní trollové stáli před vysokým stolem seržanta Tračníka a mezi sebou měli trolla o něco menšího. Ten měl na tváři sklíčený výraz. Mimo něj také silně škrobenou širokou sukénku a na zádech nalepený pár malých mulových křídel.

„– shodou okolností víme, že trollové *nemají*, co se týče víl Zubniček, absolutně žádnou tradici,“ říkal právě Tračník. „A už vůbec ne, co se týče víly nazvané –“ podíval se do papírů, „– Zinkycink. Takže co kdybysme to přece jen nazvali násilným vstupem a vloupáním bez licence Cechu zlodějů?“

„To jsou druhový předsudky, když nechcete trollům dovolit, aby měli svou vílu Zubničku,“ zahuhlal Zinkycink.

Jeden z trollích policistů obrátil na Tračníkův stůl vzhůru nohama pytel. Na papíry se vysypal celý déšť různých stříbrných předmětů.

„A tohle jsi našel pod polštáři, co?“ ušklíbl se Tračník.

„Bůh žehnej těm malým dobrým dušičkám,“ sklopil Zinky-cink hlavu.

U vedlejšího stolu se unavený trpaslík hádal s upírem. „Podívejte,“ vysvětloval právě, „to *není* vražda. Vždyť vy už jste dlouho mrtev, rozumíte?“

„On mi je vrazil rovnou do těla!“

„Dobrá, byl jsem si promluvit s majitelem a ten mi řekl, že to byla nehoda. Vůbec nic prý proti upírům nemá. Říká, že jednoduše nesl tři krabice tužek HB s gumou na konci a zakopl o okraj vašeho pláště.“

„Nevím, proč bych nemohl pracovat, kde chci!“

„Ano, ale... v továrně na tužky?“

Navážka se podíval dolů na Řiřku a vesele se ušklíbl. „Tak tě vítám do života velkoměsta, Řiřko,“ řekl. „Máš zajímavý jméno.“

„Ano?“

„No, většina trpaslíků má jména jako Balvanvzpěr nebo Silnoruka.“

„Ano?“

Navážka nepatřil k těm, kteří by vnímali jemné detaily řeči a vztahů, ale kousavost v Řiřkově hlase pronikla i k němu. „Dobrý jméno.“

„Co je to Nářez?“ zeptal se Pleškot.

„To je chlorid amonnej smíchanej s rádiem. Tobě by z toho zvonilo v hlavě, ale trollům se z toho rozpouští mozek. V horách je to velkej problém. Teď ho začali nějací grázlové vyrábět tady ve městě a my se pokoušíme zjistit, kdo a kde. Velitel Elánius mi dovolil vést –“ Navážka se soustředil, „– ve-řej-nou pre-ven-tiv-ní kam-pan a říkat lidem, co se stane těm hajzlům, kteří to svinstvo prodávaj dětem...“ Mávl mohutnou rukou k velkému a dosti hrubě vyvedenému plakátu na stěně. Stálo na něm:

Nářez: Prostě řekněte „AarrghaarrghprrossíimneneneUÍK“.

Jediným pohybem otevřel dveře.

„Tohle tady je starej hajzlík, kterej už nepoužíváme, takže tady si můžeš míchat ty svoje volovinky, je to jediná volná místnost, kterou prozatím máme. Budeš si to tady ale muset vyčistit, protože to tady smrdí jako latrína.“

Otevřel další dveře. „A tohle je naše šatna. Každý tady má vlastní věšák a tak a támhle jsou paravány na převlékání, protože víme, že vy, trpaslíci, jste hodně cudní. Je to dobrej život, když nejseš slabej. Pan Elánius je okej, ale někdy je trochu divnej, pořád říká takový věci, jako že tohle město je vroucí kotel a všechna špína a kal vždycky vyplavou na hladinu, a jiný takový věci. Hned ti dám tvoji helmu a odznak, ale ze všeho nejdřív musím –“ otevřel poměrně velkou skříňku na boční stěně místnosti, na které bylo barvou napsáno NaVAŠKA, „–někam zašít todle kladivo.“

Z Ocelkûrkovy trpasličí pekárny (Kupujte chleba, který má říz!) vyběhly dvě postavy, vrhly se k povozu a naléhavě pokřikovaly na kočího, aby okamžitě vyrazil.

Kočí k nim obrátil pobledlou tvář a ukázal před sebe na ulici. Seděl tam vlk.

Nebyl to obyčejný vlk. Tenhle měl zlatorudou srst, která byla kolem uší tak dlouhá, že vypadala spíše jako hříva. A vlci obvykle nesedávají uprostřed městské ulice.

Tiše vrčel. Bylo to hluboké, tiché a dlouhé vrčení. Byl to slyšitelný ekvivalent hořícího doutnáku.

Kůň byl k smrti vyděšený, měl strach zůstat na místě, ale ještě mnohem větší strach se pohnout.

Jeden z mužů se začal opatrně natahovat pro samostříl. Vrčení o poznání zesílilo. Ještě opatrněji ruku spustil. Vrčení znovu zesláblo.

„Co je to?“

„Vlk!“

„Ve městě? Co by tady asi tak žral?“

„Musel ses na to zeptat?“

„Dobré ráno, pánové!“ řekl Karotka a odstrčil se od zdi, o níž se až dosud opíral. „Zdá se, že se nám mlha znovu zvedá. Mohl bych vidět vaše cechovní licence, prosím?“

Otočili se. Karotka je obdařil přátelským úsměvem a kývl jim na pozdrav.

Jeden z mužů si začal prohledávat kapsy a s divadelními efekty předváděl pantomimu člověka myšlenkami nepřítomného.

„Aha. Hm. Tedy, jak bych vám to... Ráno jsem vypadl z domu dost narychlo, musel jsem ji tam zapomenout –“

„Oddíl dva, pravidlo jedna regulí Cechu zlodějů říká, že členové musí své průkazy a licence nosit při každé profesionální příležitosti,“ citoval Karotka.

„Vždyť ani nevytáh meč!“ zasykl ten nejhlupejší z vypečeného trojlístku.

„Ani to nepotřebuje, má nabitýho vlka!“

Někdo v šeru psal a skřípot brku po pergamenu byl jediný zvuk, který se ozýval.

Dokud se se zavrznutím neotevřely dveře.

Píšíci se obrátil stejně rychle a hbitě jako pták. „Ty? Řekl jsem ti, aby ses sem už nikdy nevracel.“

„Já vím, já vím, ale jde o tu *zatracenou* věc. Výrobní linka se zastavila a to se dostalo ven a zabilo toho kněze.“

„Viděl to někdo?“

„V té mlze, co včera byla? Těžko. Ale –“

„Pak to tedy není, ah-ha, nic důležitého.“

„Že ne? Nemají přece zabíjet lidi. No.... tedy,“ připustil mluvčí, „ne tak, že je praští do hlavy.“

„Ale udělají to, když se jim to přikáže.“

„Nikdy jsem mu nic takového neporučil! A co když se to obrátí proti mně?“

„Proti svému pánu? Nedokáže to neposlechnout ta slova ve své hlavě, člověče!“

Návštěvník si sedl a vrtěl hlavou. „Ano, ale jaká slova? Já nevím, vážně nevím, začíná toho být příliš mnoho a tu zatracenou věc mám pořád někde za zády –“

„Aby ti přinášela tučné zisky –“

„Dobrá, dobrá, ale mně jde spíš o tu druhou věc, o ten jed, já totiž nikdy –“

„Mlč! Zajdu za tebou ještě dnes v noci. Můžeš říct ostatním, že mám kandidáta. A jestli se ještě jednou odvážíš sem přijít...“

Ankh-morporská Královská společnost heroldů a obřadníků sídlila za zelenými vraty v ulici Rozmazlené kočky. Elánius zalomcoval táhlem zvonku. Za zdí něco zaklinkalo, a celé místo okamžitě propuklo ve strašlivý koncert houkání, vrčení, pískání a troubení.

Pak nějaký hlas vykřikl: „Lehni, chlape! Buď sedící! A ty buď ležící! Ne, neřekl jsem, abys byl kráčející! Co ty tam? Kdo stojí o to, abys byl zpět hledící?*" A ty dostaneš kostku cukru, protože jsi hodný kluk. Viléme! Okamžitě toho nech! Hned ho polož! Miluško, pusť Gustava!“

Zvířecí zvuky utichly a k bráně se přiblížily kroky. Pak se v ní pootevřela malá branka určená pro obvyklý provoz.

Elánius viděl tři centimetry silnou část velmi malého muže.

„Ano? Vy jste nám přivezl maso?“

„Jsem velitel Elánius a mám dohodnutou schůzku.“

Kakofonie zvířecích hlasů opět zesílila.

„Cože?“

„*Velitel Elánius!*“ zařval Elánius.

„Aha. No, asi bude nejlepší, když půjdete dovnitř.“

Dvířka se otevřela. Elánius prošel dovnitř.

Rozhostilo se ticho. Několik párů očí pozorovalo Elánia s nezastíraným podezřením. Některé z nich byly malé a červe-

* Pozn. překl.: *Já za to nemůžu, to se zeptejte heraldiků, proč se vyjadřují tak krkolomně.*

né. Další byly velké a jen tak tak vyčnívaly nad hladinu špinavého rybníčku, který zabíral větší část dvora. Jiné se na Elánia dívaly z bidýlek.

Dvůr byl plný zvířat, ale i ta utiskoval zdejší hutný *pach*. A většina těch zvířat byla velmi starých, což onen pach nikterak nevylepšovalo.

Támhle na Elánia zazíval bezzubý lev. Lev běžící, nebo alespoň klackující se pomalu kolem, by byl sám o sobě zázrak, ale lev ležící a sloužící jako polštář postaršímu gryfovi, který se na něm vyvaloval se všema čtyřma nohama ve vzduchu, to byla i pro Elánia věc nevídaná.

Byli tady ježci, šedivější leopard, kterého Elánius okamžitě poznal podle přivrácené hlavy, a několik opelichaných pelikánů. Zelená voda v jezírku zavířila a na povrch se vynořil párek hrochů, kteří zívali jako o závod. Ani jedno ze zvířat nebylo v kleci a ani jedno se nepokoušelo sežrat některého ze svých společníků.

„Ach ano, na lidi to vždycky napoprvé takhle zapůsobí,“ řekl malý stařík. Měl dřevěnou nohu. „Jsme tady taková jedna malá šťastná rodinka.“

Elánius se otočil a přistihl se, jak upřeně zírá na malou sovu. „U všech bohů,“ řekl, „to je přece morpork, ne?“

Obličej starého muže pulkl šťastným úsměvem. „Vidím, že máte v heraldice jisté vědomosti,“ zachichotal se. „To je Dafné. Její předkové se sem dostali až z nějakých podivných ostrovů daleko za Středem, tak tak.“

Elánius vytáhl z kapsy odznak Městské hlídky a díval se na erb, který na něm byl zobrazen.

Stařík se mu pokoušel nahlížet přes rameno. „To ovšem není ona,“ řekl a ukázal bradou na sovu sedící na ankh. „To byla její praprababička Oliva. Morpork na ankh, chápete? To je taková slovní hříčka. Směje se tomu někdo? No, já do toho neměl daleko. Tak to je asi ta největší legrace, jakou tady u nás můžete čekat. Moc by nám pomohlo, kdybychom pro ni sehná-

